

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **AŠ MVL, s.r.o.**, se sídlem Východní 212, Bobnice, zastoupena JUDr. Martinem Hádkem, advokátem se sídlem Bartošova 1224/18, Přerov, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 29. 11. 2024, č. j. 54 A 12/2024-53,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 10. 1. 2024, č. j. 153015/2023/KUSK-DOP/Hav, žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Neratovice ze dne 18. 1. 2023, č. j. MěÚN/005868/2023 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 42b odst. 1 písm. u) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění účinném do 31. 12. 2021 (dále též „zákon o pozemních komunikacích“), kterého se dopustila tím, že dne 20. 7. 2021 provozovala na pozemní komunikaci č. II/101 v obci Neratovice-Lobkovice (ve směru jízdy do centra obce Neratovice) motorové vozidlo tov. zn. DAF, reg. zn. 4SV 5642, které spolu s přípojným vozidlem při vysokorychlostním kontrolním vážení překročilo největší povolenou hmotnost motorového vozidla se dvěma nápravami stanovenou v § 5 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 209/2018 Sb., o hmotnostech, rozměrech a spojitelnosti vozidel, ve znění účinném do 31. 12. 2022 (dále též „vyhláška č. 209/2018 Sb.“). Za uvedené jednání

správní orgán I. stupně uložil žalobkyni dle § 43 odst. 1 a § 42b odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích pokutu ve výši 5 000 Kč.

II.

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Praze (dále též „krajský soud“), který rozhodnutí žalovaného i prvostupňové rozhodnutí shora označeným rozsudkem zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, a to z důvodu, že po právní moci napadeného rozhodnutí nabyla účinnosti nová právní úprava, která byla pro žalobkyni příznivější ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod (dále též „Listina“). Krajský soud konstatoval, že odpovědnost za přestupek dle § 42b odst. 1 písm. u) zákona o pozemních komunikacích vzniká v důsledku nedodržení hodnot nebo podmínek stanovených zákonem č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění účinném do 1. 8. 2021 (dále též „zákon o silničním provozu“). Tento zákon ponechává stanovení hmotností a rozměrů vozidel a jízdních soupřav na prováděcí vyhlášce č. 209/2018 Sb., přičemž k měření hmotnosti lze použít i tzv. vysokorychlostní váhy, které musí splňovat metrologické vlastnosti, jež stanovuje opatření obecné povahy vydávané Českým metrologickým institutem (dále též „ČMI“). V době spáchání přestupku, resp. v době rozhodování žalovaného se jednalo o opatření obecné povahy ČMI č. 0111-OOP-C010-15, účinné od 21. 10. 2016 (dále též „OOP č. 0111-OOP-C010-15“), které stanovovalo největší dovolenou chybu pro zatížení na nápravu a na skupinu náprav stanovené vážením za jízdy ve výši $\pm 11 \%$ (dále též „odchylka“). Nicméně s účinností od 28. 2. 2024, tj. po vydání napadeného rozhodnutí žalovaného, vydal ČMI opatření obecné povahy č. 0111-OOP-C010-24 (dále též „OOP č. 0111-OOP-C010-24“), kterým byla největší dovolená odchylka (chyba) stanovena na 15 %. Pokud by se přitom nově stanovená relativní odchylka měření aplikovala v případě žalobkyně, hmotnostní limit by překročen nebyl, a proto je nová právní úprava pro žalobkyni ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny příznivější. Dle krajského soudu přitom pro věc není podstatné, že relativní odchylku měření stanovuje opatření obecné povahy, neboť tím je konkretizována skutková podstata přestupku dle § 42b odst. 1 písm. u) zákona o pozemních komunikacích. Krajský soud byl proto povinen přihlédnout k pozdější, tj. pro žalobkyni příznivější právní úpravě (viz čl. 40 odst. 6 Listiny a usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46). Byť tedy správní orgány v tomto ohledu nepostupovaly nezákonně, v návaznosti na uvedené bylo dle krajského soudu nutné napadené rozhodnutí žalovaného i prvostupňové rozhodnutí zrušit. Nad rámec uvedeného vypořádal krajský soud i zbývající žalobní námitky, ty však důvodnými neshledal. O nákladech řízení pak krajský soud rozhodl tak, že žalobkyni náhradu nákladů řízení nepřiznal, a to s ohledem na výše uvedené skutečnosti, které podle krajského soudu představují důvody zvláštního zřetele hodné pro nepřiznání náhrady nákladů (§ 60 odst. 7 s. ř. s.). Rozsudek krajského soudu (stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

pokračování

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). V prvním okruhu námitek poukazoval na vady ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. V dalším okruhu námitek pak nesouhlasil s právním posouzením věci krajským soudem. To dle stěžovatele odporuje konstantní judikatuře, právní úpravě i obsahu spisu správních orgánů obou stupňů. Nová skutková podstata, která v době spáchání přestupku neexistovala, nemůže dopadat na jednání žalobkyně zpětně. Nadto v daném případě absentuje výlučný odkaz v právním předpise, na základě kterého by bylo možné opatření obecné povahy aplikovat. V této souvislosti stěžovatel dále namítal, že opatření obecné povahy je pouze úkonem správního orgánu a nikoliv právním předpisem nebo rozhodnutím. Podle stěžovatele správní orgány postupovaly zcela v souladu s právní úpravou a nikterak nepochybily. Krajský soud proto postupoval chybně, když jejich rozhodnutí zrušil. Stěžovatel z výše uvedených důvodů proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[4] Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalobkyně uvedla, že považuje kasační stížnost za zcela nedůvodnou. Dle názoru žalobkyně je napadený rozsudek krajského soudu věcně správný (výhrady má pouze ke způsobu rozhodnutí o nepřiznání nákladů řízení účastníkům řízení).

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud předně není názoru, že by se krajský soud dopustil vad ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Zdejší soud při posuzování nepřezkoumatelnosti rozsudků krajských soudů vychází z ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nálezy ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, č. 34/1996 Sb. ÚS, a ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, č. 85/1997 Sb. ÚS), podle níž je jedním z principů, které představují součást práva na řádný a spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 Ústavy), jež vylučuje libovůli při rozhodování, povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit (ve správním soudnictví podle § 54 odst. 2 s. ř. s.). To potvrzuje i navazující judikatura Ústavního soudu, např. nálezy ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, č. 64/2007 Sb. ÚS, v němž Ústavní soud vyslovil, že „*odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena.*“ Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, vyslovil, že pokud „*z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování*

zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatele v žalobě a proč subsumoval popsany skutkový stav pod zvolené právní normy, pak je třeba pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a tím i nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.“ Obdobně se Nejvyšší správní soud vyjádřil též v rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, ve kterém uvedl, že „není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby.“

[8] Těmto požadavkům napadený rozsudek dostál. Z rozsudku je patrné, z jakého skutkového stavu krajský soud vycházel, jak zohlednil podstatné skutkové okolnosti a jak na skutkový stav aplikoval rozhodnou právní úpravu. Krajský soud řádně vysvětlil, z jakého důvodu přistoupil ke zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Není pravdou, že by krajský soud postupoval neobjektivně, resp. v rozporu s obsahem spisu, jak namítá stěžovatel. Krajský soud náležitě vysvětlil, proč aplikoval pozdější, pro žalobkyni příznivější právní úpravu, resp. na základě čeho dovedl nutnost zrušení správních rozhodnutí. Nejvyšší správní soud přitom považuje závěry krajského soudu za zcela souladné s právní úpravou i judikaturou (viz dále). I v dalších ohledech odpovídá rozsudek krajského soudu východiskům judikatury stran přezkoumatelnosti. Nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Takovými vadami rozsudek krajského soudu netrpí. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádnou jinou vadu v postupu krajského soudu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zakládající nutnost kasace napadeného rozsudku (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64).

[9] Na podkladě stížní argumentace nebylo lze shledat ani naplnění stížního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[10] Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, jímž byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 42b odst. 1 písm. u) zákona o pozemních komunikacích.

[11] Dle uvedeného ustanovení se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že jako provozovatel vozidla nebo jízdní soupravy provozuje vozidlo nebo jízdní soupravu, u nichž bylo při kontrolním vážení zjištěno nedodržení hodnot nebo podmínek stanovených zákonem o silničním provozu.

[12] V nyní projednávané věci bylo překročení nejvýše přípustné hmotnosti zjištěno tzv. vysokorychlostním kontrolním vážením (nepřenosnými vysokorychlostními vahami).

pokračování

Váhy pro vysokorychlostní kontrolní vážení silničních vozidel za pohybu musí mít dle § 9 odst. 1 zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii (dále též „zákon o metrologii“), metrologické vlastnosti stanovené příslušným opatřením obecné povahy. To stanoví mj. i největší dovolenou odchylku pro zatížení na nápravu a na skupinu náprav stanovené vážením za jízdy, kterou je nutno odečíst pro zjištění, zda byly překročeny hmotnostní limity, či nikoliv (srov. § 5 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 209/2018 Sb.).

[13] V době spáchání přestupku, resp. v době rozhodování žalovaného se jednalo o opatření obecné povahy č. 0111-OOP-C010-15, které stanovovalo největší dovolenou odchylku měření ve výši 11 %. Po vydání napadeného rozhodnutí žalovaného vydal ČMI s účinností od 28. 2. 2024 opatření obecné povahy č. 0111-OOP-C010-24, kterým byla stanovena největší dovolená odchylka ve výši 15 %.

[14] Krajský soud posoudil věc v intencích pozdějšího opatření obecné povahy a dovedl, že po odečtu maximální možné odchylky měření (15 %) by okamžitá hmotnost motorového vozidla činila 17 487,05 kg. To znamená, že by nepřekročila hmotnostní limit ve výši 18 000 kg stanovený v § 5 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 209/2018 Sb. Krajský soud tedy dospěl k závěru, že za účinnosti pozdějšího, pro žalobkyni příznivějšího opatření obecné povahy č. 0111-OOP-C010-24 by se žalobkyně vytýkaného přestupku podle § 42b odst. 1 písm. u) zákona o pozemních komunikacích nedopustila. Uvedenou úpravu, která nabyla účinnosti po vydání a právní moci správních rozhodnutí, tak krajský soud shledal pro žalobkyni příznivější ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny, což má za následek nutnost zrušení správních rozhodnutí.

[15] Stěžovatel s uvedeným nesouhlasí. Souhrnně dovozuje, že krajský soud postupoval v rozporu s právní úpravou a judikaturou. Nová skutková podstata, která v době spáchání přestupku neexistovala, nemůže dopadat na jednání žalobkyně zpětně. Pokud tedy krajský soud aplikoval na věc pozdější opatření obecné povahy, uplatnil tím chybně přímou retroaktivitu tohoto opatření. Opatření obecné povahy je nadto pouze úkonem správního orgánu a nikoliv právním předpisem nebo rozhodnutím, a proto z něj krajský soud neměl vycházet.

[16] Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřisvědčil.

[17] Podle názoru Nejvyššího správního soudu postupoval krajský soud zcela v souladu s čl. 40 odst. 6 Listiny a navazující judikaturou.

[18] Otázkou, zda je správní soud povinen zohlednit změnu právní úpravy, která nabyla účinnosti až po právní moci rozhodnutí o správním deliktu a která je zároveň pro pachatele příznivější, než právní úprava účinná v době spáchání správního deliktu, resp. účinná do pravomocného rozhodnutí správního orgánu, se Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46 (dále též „usnesení sp. zn. 5 As 104/2013“). V něm rozšířený senát dovedl, že i když procesní pravidlo uvedené v § 75 odst. 1 s. ř. s. stanoví, že při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, v případě vzájemného poměřování s ústavní zásadou vyjádřenou v čl. 40 odst. 6 Listiny je nutno dospět k závěru o zvláštním postavení ustanovení ústavního pořádku a s ohledem na požadavek subsidiarity

trestní represe ve správním trestání § 75 odst. 1 s. ř. s. uplatnit modifikovaně. Dané pravidlo se nesmí uplatnit tehdy, pokud v době mezi vydáním správního rozhodnutí a vydáním rozhodnutí soudu dojde k dekriminalizaci daného jednání. V takovém případě je nutno na danou věc přednostně vztáhnout ústavní zásadu vyjádřenou v čl. 40 odst. 6 Listiny, dle které je stát povinen uplatnit retroaktivně pro pachatele příznivější pozdější úpravu, je-li po spáchání trestného činu taková úprava zákonodárcem přijata. Důvodem uvedeného ustanovení Listiny je skutečnost, že trestní právo je prostředek *ultima ratio*, tedy ten poslední a nejrazantnější prostředek, který stát používá k dosažení harmonie v určité oblasti společenských vztahů. Ostatně i dle § 78 odst. 2 s. ř. s. je krajský soud ve správním soudnictví oprávněn moderovat správním orgánem uloženou sankci, z čehož je zřejmá snaha zákonodárce vyčlenit správní trestání z pohledu pravidel, jimiž se řídí řízení před správními soudy, jako zvláštní oblast správního práva. Pokud tedy krajský soud rozhoduje ve správním soudnictví „o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, že zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen, je povinen přihlédnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní úpravy, která nabyla účinnosti až poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější.“

[19] Judikaturou přitom bylo dovozeno, že výše citované závěry jsou plně aplikovatelné i v případě, že skutková podstata přestupku není blíže konkretizována zákonem, ale opatřením obecné povahy. Otázkou aplikace příznivějšího opatření obecné povahy se zdejší soud zabýval např. v nedávném rozsudku ze dne 30. 5. 2024, č. j. 1 As 166/2023-31. V něm dospěl k závěru, že zásadu užití úpravy příznivější pro pachatele je nutno vztáhnout i na situaci, kdy ke změně právní úpravy dojde prostřednictvím právního aktu přijatého ve formě opatření obecné povahy (obdobně srov. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2024, č. j. 3 As 30/2024-36). Ačkoliv skutkové podstaty přestupků musí být stanoveny zákonem, není vyloučeno, aby jejich znaky byly konkretizovány prováděcím právním předpisem či jinými formami činnosti správních orgánů. Metoda právní regulace totiž umožňuje upřesnit zákonnou normu obsahující skutkovou podstatu trestného činu, resp. přestupku i jinými formami správních orgánů, přičemž se jedná o poměrně běžný (a zákonem aprobovaný) postup. Za takové situace je pro účely posouzení přestupkové jednání z pohledu aplikace čl. 40 odst. 6 Listiny nutno nahlížet na skutkovou podstatu vytýkaného přestupku jako na celek, tedy včetně všech odkazovaných norem a dalších okolností, tj. včetně všech jejich konkretizací. Nelze se omezit na pouhé porovnání zákonů, ale je nezbytné přistoupit i na srovnání starého a nového práva jako celku, a to se zřetelem ke všem podmínkách trestní (přestupkové) odpovědnosti. Pokud by totiž opatření obecné povahy neexistovalo a dotčenou skutkovou podstatu blíže nekonkretizovalo, byla by tato neaplikovatelná (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2024, č. j. 1 As 166/2023-31). Takový postoj zaujímá i odborná literatura, dle které platí, že „skutkové podstaty přestupků musí být stanoveny zákonem, není ovšem vyloučeno, aby jejich znaky byly konkretizovány i jiným pramenem práva“ (srov. Mates, P. a kol.: *Základy správního práva trestního*, 4. vydání, Praha 2008, s. 139). Ostatně i podle rozhodovací praxe Ústavního soudu je pro posouzení otázky, zda by použití pozdějšího zákona bylo pro pachatele příznivější, rozhodujícím kritériem celkový výsledek z hlediska trestnosti, jehož by bylo při aplikaci toho či onoho zákona dosaženo, s přihlédnutím ke všem právně rozhodným okolnostem konkrétního případu (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne

pokračování

4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19, a ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20). Ústavní soud rovněž dovodil, že příkaz retroaktivity ve prospěch se může vztahovat dokonce i na technickou normu, která není obecně závazná, a to za předpokladu, že na ni mimotrestní právní předpis odkazuje tzv. výlučným odkazem, v jehož důsledku se taková norma stává součástí právního předpisu a nabývá obecné normativní závaznosti (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 3. 2023, sp. zn. II.ÚS 103/23).

[20] Optikou výše uvedeného nahlížel soud na nyní projednávanou věc. V nyní projednávaném případě je opatření obecné povahy vydáváno na základě zmocnění v § 9 odst. 1 zákona o metrologii, dle kterého má stanovené měřidlo požadované metrologické vlastnosti, které jsou stanoveny příslušným opatřením obecné povahy. S ohledem na to, že § 9 odst. 1 zákona o metrologii odkazuje co do konkretizace přímo na příslušné opatření obecné povahy, nelze přisvědčit tvrzení stěžovatele, dle něž odkaz v právním předpise v nyní projednávané věci absentuje. Předmětné opatření obecné povahy přitom explicitně stanovuje i největší dovolenou chybu (odchylku) pro zatížení stanovené vážením, čímž přímo ovlivňuje, zda vznikne odpovědnost osoby za daný přestupek. Teprve v případě, že hmotnost vozidla po odečtení chyby (odchylky) stanovené v opatření obecné povahy překračuje právní úpravou stanovenou nejvyšší přípustnou hmotnost, lze dospět k závěru o spáchání přestupku dle § 42b odst. 1 písm. u) zákona o pozemních komunikacích. Jinými slovy, za účelem zjištění, zda byla naplněna skutková podstata přestupku dle § 42b odst. 1 písm. u) zákona o pozemních komunikacích, je nutno od naměřených údajů odečíst právě předmětnou největší dovolenou odchylku stanovenou opatřením obecné povahy, jenž vydává ČMI. Pokud bude i po odečtení maximálně možné odchylky měření zjištěno překročení hmotnostních limitů, lze konstatovat spáchání přestupku. V opačném případě závěr o spáchání přestupku učinit nelze. Nyní projednávaný případ se tak shoduje s popisovanou situací ve shora označené judikatuře. Ani v nyní projednávaném případě by totiž bez parametrů stanovených v opatření obecné povahy nebylo možné zjistit, zda se žalobkyně dopustila vytýkaného přestupku. V souladu s krajským soudem lze dodat, že na žalobkyni dopadá i další změna právní úpravy, a sice § 51c odst. 1 vyhlášky č. 104/1997 Sb., který je nutno vnímat jako konkretizaci skutkové podstaty přestupku dle § 42b odst. 1 písm. u) zákona o pozemních komunikacích, neboť fakticky určuje, u jakých provozovaných vozidel a za jakých podmínek lze postihovat překročení hmotnostních limitů, bylo-li takové překročení zjištěno vysokorychlostním kontrolním vážením. Dle uvedené právní úpravy v případě, kdy se část hmotnosti přípojného vozidla prostřednictvím spoje přenáší na tažné vozidlo, lze vysokorychlostním kontrolním vážením zjišťovat pouze hmotnost jízdní soupravy jako celku. Celková hmotnost však v případě žalobkyně po odečtení odchylky měření obsažené v OOP ani zdaleka překročena nebyla. Nejvyšší správní soud proto ve shodě s krajským soudem konstatuje, že i tato změna právní úpravy je pro žalobkyni příznivější, protože rovněž vede ke zrušení napadeného rozhodnutí. V podrobnostech soud odkazuje na napadený rozsudek (body 61–67).

[21] Uvedeným soud nezpochybňuje, že žalovaný v době vydání rozhodnutí postupoval v souladu s tehdy účinnou právní úpravou, v důsledku čehož může vnímat zrušení svého rozhodnutí jako nepřipadné. V návaznosti na čl. 40 odst. 6 Listiny a výše citovanou judikaturu však byl krajský soud povinen za situace, kdy po právní moci napadeného rozhodnutí žalovaného nabylo účinnosti pro žalobkyni příznivější opatření obecné povahy, při jehož aplikaci došlo k dekriminalizaci jejího jednání, napadené rozhodnutí zrušit. Je-li

soud nadán úplnou kasační pravomocí nejen z hlediska nezákonnosti správního rozhodnutí, vadného řízení, ale i nedostatečnosti skutkových zjištění, je zřejmé, že i *hmotněprávní posouzení věci musí odpovídat aktuálnímu právnímu stavu v době jeho rozhodování*. Plná jurisdikce se tedy uplatní jak z hlediska jejího obsahu, tak i času (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2021, č. j. 8 As 43/2019-40, či shora rekapitulované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 5 As 104/2013).

[22] Ačkoliv tedy správní orgány v době svého rozhodnutí nepochybily, zásady platné v trestním a přestupkovém právu vyžadují reagovat ve prospěch pachatele i na změny, jež nastanou později. Nejvyšší správní soud přitom nijak nezpochybňuje obecně aplikovatelné závěry plynoucí ze stěžovatelem odkazovaného usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 611/01, jakož ani z další judikatury. Ani z nich však nelze dovodit, že by k změně právní úpravy bylo možno přihlédnout pouze v případě otevřeného řízení, tedy v době rozhodování správního orgánu, jak tvrdí stěžovatel. Výše citované závěry se jednoznačně vztahují na situace, kdy „(...) *zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen...*“ (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 104/2013, důraz přidán soudem). I za situace, kdy se „*nová právní úprava stane účinnou až poté, co rozhodnutí správního orgánu nabude právní moci, musí v řízení o žalobě proti takovému rozhodnutí tuto úvahu v plném rozsahu učinit krajský soud, i pokud bude muset posoudit určitý aspekt, který dřívější právní úprava nestanovila*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2021, č. j. 8 As 43/2019-40). S ohledem na zjištění, že pozdější opatření obecné povahy je v nyní projednávané věci pro žalobkyni příznivější, krajský soud nepochybil ani tím, pokud zrušil rozhodnutí jak žalovaného, tak i správního orgánu I. stupně, neboť nepostačí pouze upustit od uloženého trestu, resp. vyslovit nevykonatelnost rozhodnutí, jak se rovněž snažil dovozovat stěžovatel. Kasační soud dodává, že není rozhodné, zda žalobkyně námitku týkající se změny právní úpravy v žalobě uplatnila, či nikoliv. Ke změně právní úpravy je totiž soud povinen přihlédnout z moci úřední, tzn. bez námítky (srov. např. bod 43 usnesení rozšířeného senátu sp. zn. 5 As 104/2013). Z judikatury současně vyplývá, že aplikaci čl. 40 odst. 6 Listiny nelze považovat za nepřípustnou retroaktivitu. Předmětné ustanovení obviněnému zaručuje, že při posuzování trestnosti činu na něj nikdy nebude použita přísnější právní úprava, než která tu byla v době jeho spáchání, čímž zakotvuje zákaz retroaktivity v neprospěch obviněného při posuzování trestnosti činu a ukládání trestu (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19, či obdobně nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 11. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 22/13, dle kterého pravá retroaktivita není vyloučena u právních norem, které jsou ve prospěch dotčených osob).

[23] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že krajský soud postupoval správně, když rozhodnutí správních orgánů zrušil. I podle názoru kasačního soudu byl krajský soud povinen při posouzení odpovědnosti žalobkyně za vytýkaný přestupek přihlédnout k pozdější, tj. pro žalobkyni příznivější právní úpravě. Takový postup totiž zcela odpovídá smyslu a účelu čl. 40 odst. 6 Listiny a rozhodovací praxi správních soudů (viz zejména usnesení rozšířeného senátu ve věci sp. zn. 5 As 104/2013 a na něj navazující rozhodnutí).

[24] Ani na základě žádné další stížní argumentace soud neshledal důvod ke zrušení rozsudku krajského soudu. Jeho závěry mají plnou oporu v právní úpravě a judikatuře,

pokračování

a proto na ně kasační soud v podrobnostech odkazuje. Kasační soud neshledal ani existenci vad, ke kterým by soud byl povinen přihlédnout *ex offio* (srov. např. § 109 s. ř. s.).

[25] Z výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání.

[26] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 60 odst. 7 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, pročez by jí za standardních okolností náležela plná náhrada nákladů řízení. Nejvyšší správní soud však ve shodě s krajským soudem shledal důvody zvláštního zřetele hodné ve smyslu § 60 odst. 7 s. ř. s., které odůvodňují nepřiznání náhrady nákladů řízení žalobkyni. Jak totiž správně akcentoval již krajský soud, žalobě bylo vyhověno pro změnu právní úpravy, která se však stala účinnou až v době po vydání pravomocného rozhodnutí žalovaného (stěžovatele). Za takové situace proto nelze klást správním orgánům k tíži, že ji nezohlednily. Tento postup je v souladu s rozhodovací praxí zdejšího soudu, který v rozsudku ze dne 13. 10. 2020, č. j. 8 As 196/2018-47, dovodil, že *„důvody hodné zvláštního zřetele pro nepřiznání náhrady nákladů řízení dle § 60 odst. 7 s. ř. s. jsou zpravidla dány i tehdy, pokud jediným důvodem pro zrušení napadených rozhodnutí je zánik odpovědnosti žalobce za přestupek (správní delikt) z důvodu přijetí pozdější příznivější právní úpravy, která nabyla účinnosti až po právní moci rozhodnutí správního orgánu.“* Krajský soud tak i v tomto ohledu postupoval zcela v souladu s právní úpravou, resp. judikaturou Nejvyššího správního soudu. Tímto pak kasační soud odpovídá i na tvrzení žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti, ve kterém uvedla, že se neztotožňuje s výrokem krajského soudu o nákladech (jinak krajský soud podané žalobě vyhověl), resp. uvedla přehled úkonů právní služby i za kasační řízení. S ohledem na skutkové okolnosti dané věci, obsah vyjádření ke kasační stížnosti a výše citované judikturní závěry Nejvyšší správní soud podobně jako krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 7 s. ř. s. a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2020, č. j. 8 As 196/2018-47).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. února 2025

Tomáš Foltas v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Lenka Zubajová